

Sygn. akt VII U 1568/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Zelent

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Gdańsku

sprawy N. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania N. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 04 sierpnia 2016 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu N. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 01 lipca 2016 roku;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

SSO Monika Popielińska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu N. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na nielegitymowanie się przez wnioskodawcę wymaganego przepisami prawa 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, który zakwestionował jej zasadność. Wskazał, iż pracę w warunkach szczególnych świadczył w okresie od 10 listopada (...) do 08 kwietnia 1993r, od 09 kwietnia 1993r. do 01 lutego 1995r. oraz od 21 lutego 1995r. do 30 czerwca 1995r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony N. S. urodzony w dniu (...), w dniu 26 lipca 2016r. złożył w organie rentowym ponowny wniosek o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Odwołujący się nie jest członkiem OFE a w dniu 12 lipca 2015 r. ukończył wiek 60 lat.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 25 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 04 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu N. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na nielegitymowanie się przez wnioskodawcę wymaganego przepisami prawa 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Okoliczności bezsporne, vide: akta rentowe: wniosek ubezpieczonego – k. 15-18, karta przebiegu zatrudnienia – k. 21, decyzja pozwanego z dnia 04 sierpnia 2016 r. - k. 22

W okresie od 10 listopada 1975r. do 08 kwietnia 1993r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w G. na stanowisku ubojowca. Praca odbywała się w systemie taśmowym, to brygadzysta decydował na której taśmie dany pracownik będzie pracował. Stanowiska były zmieniane, tak by każdy pracownik nabrał we wszystkich czynnościach doświadczenia. Praca odbywała się w uciążliwych warunkach, w niskiej temperaturze, wilgoci i przeciągu. Do obowiązków ubezpieczonego należała wstępna obróbka związana bezpośrednio z ubojem zwierząt, do tych czynności należało: obcinanie głów, odskórowywanie, wycinanie osierdzy, jelitowanie. Poszczególne czynności, od tzw. komory śmierci były wykonywane przez konkretnych pracowników ubojowców, były to czynności wstępne dokonywane bezpośrednio po uboju. Ubój odbywał się codziennie, w godzinach pracy zakładu. W zakładzie było zatrudnionych ponad 1200 osób, przerabiano od kilkuset do ponad tysiąca sztuk zwierząt dziennie. Ubezpieczony wykonywał prace bezpośrednio przy uboju zwierząt stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W zakładzie pracy były również inne działy: smalcownia, peklownia, pakownia, rozbiór. Osoby, które zmieniały miejsce pracy i przechodziły na przetwórnictwo, miały to odnotowywane w aktach osobowych.

Od 01 stycznia 1990r. ubezpieczonemu powierzona została funkcja brygadzysty w Oddziale Uboju. Do jego obowiązków należało wykonywanie z podległym zespołem zleconych zadań zgodnie z wytycznymi co do ilości i jakości produkcji; a nadto uzgadnianie z mistrzem wielkości zapotrzebowania zatrudnienia niezbędnego do realizacji wyznaczonych zadań, bieżąca organizacja toku pracy brygady ze szczególnym uwzględnieniem ustalenia czasu rozpoczęcia i kończenia pracy na poszczególnych stanowiskach pracy; niedopuszczanie do nieuzasadnionych przerw w czasie pracy oraz stałe dążenie do pełnego i efektywnego wykorzystania dnia pracy; stałe zapewnienie frontu pracy w razie awarii jednej z taśm; przeciwdziałanie marnotrawieniu surowca, kradzieży i picia alkoholu w czasie pracy; systematyczna kontrola dyscypliny pracy oraz wydajności pracy całej załogi; dopilnowanie sprawnego przekazania towaru do magazynu surowca; fachowe szkolenie nowoprzyjętych pracowników; czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem maszyn i urządzeń; kontrola nad przestrzeganiem przepisów BHP i p-poż, dopilnowanie noszenia kasków ochronnych i czystej odzieży; zgłaszanie wypadków w czasie pracy; przestrzeganie tajemnicy państwowej i służbowej; wykonywanie innych poleceń zleconych przez kierownika mistrza, zastępstwo mistrza w czasie jego nieobecności na terenie zakładu.

Od 01 września 1986r. do 02 grudnia 1987r. oraz od 13 września 1990r. do 06 stycznia 1991r. ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego.

Ubezpieczony nie posiada świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie zostało mu ono wystawione po rozwiązaniu umowy o pracę z pracodawcą a około miesiąc później ogłoszono upadłość zakładu pracy.

Dowód, vide: akta rentowe: świadectwo pracy – k. 9 oraz akta sprawy: akta osobowe ubezpieczonego oraz kartoteki zarobkowe – k. 57, zeznania świadka R. K. (1)– k. 64-65, zeznania świadka W. R.– k. 65-66, zeznania świadka E. S.- k. 66, zeznania ubezpieczonego N. S.– k. 67-68

W okresie od 09 kwietnia 1993r. do 01 lutego 1995r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Ubojni (...) w J. na stanowisku ubojowiec-rozbieracz.

Przy uboju pracowało 7 pracowników, była to praca ręczna, nie było maszyn. Pracodawca kierował ubezpieczonego również do rozbioru mięsa na potrzeby prowadzonego sklepu mięsnego. Na terenie zakładu nie było przetwórstwa tylko sam ubój. Nie była to praca taśmowa, każdą sztukę trzeba było przygotować od początku do końca, tj. do produktu końcowego- tuszy i półtuszy.

Dowód: akta rentowe: świadectwo pracy-k. 11, zeznania ubezpieczonego N. S.– k. 67-68

W okresie od 21 lutego 1995r. do 30 czerwca 1995r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...)w T. na stanowisku ubojowca.

Praca nie była taśmowa, ubezpieczony pracował przy uboju bydła. Na uboju pracowało 2 pracowników. Oprócz tego było przetwórstwo i rozbiór. Świniaki przywożono z innej ubojni już do rozbioru.

Dowód: akta rentowe: świadectwo pracy-k. 12, zeznania ubezpieczonego N. S.– k. 67-68

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy w tym aktach osobowych wnioskodawcy oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków: R. K. (2), W. R. oraz E. S. bowiem wskazane osoby jako współpracownicy skarżącego ze spornego okresu zatrudnienia mieli możliwość bezpośredniej obserwacji ubezpieczonego w trakcie wykonywania przez niego czynności. Z uwagi na powyższe wskazani powyżej świadkowie posiadali wiedzę zakresie prac w rzeczywistości przez niego wykonywanych. Zeznania powołanych świadków były logiczne, spójne oraz spontaniczne w związku z powyższym zostały uznane za wiarygodne w całości.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach ubezpieczonego, który wyczerpująco opisał istotę pracy przez niego wykonywanej.

Podkreślenia wymaga fakt, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wzajemnie się uzupełniając stworzył spójną całość.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. Z 2016, 887 j.t.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po

osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) pod pozycją 8 wskazano prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie był członkiem OFE, a w dniu 12 lipca 2016 r. ukończył wymagany prawem wiek 60 lat. W ocenie pozwanego organu rentowego nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego daje podstawę do stwierdzenia, iż ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez prawo 15- letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy uznał bowiem, że całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy w postaci zarówno akt osobowych ubezpieczonego, dokumentacji znajdujących się w aktach rentowych, zeznań powołanych w sprawie świadków jak również zeznań samego ubezpieczonego wykazały ponad wszelką wątpliwość, że w okresie od 10 listopada 1975r. do 08 kwietnia 1993r. z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego, tj. od 01 września 1986r. do 02 grudnia 1987r. oraz od 13 września 1990r. do 06 stycznia 1991r. ubezpieczony wykonując pracę na stanowisku ubojowca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę określoną pod poz. 8 działu X wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Okres zatrudnienia ubezpieczonego N. S. w Zakładach (...) w G., który po wyłączeniu urlopów bezpłatnych należy określić jako czas od 10 listopada 1975r. do 31 sierpnia 1986r, od 03 grudnia 1987r. do 12 września 1990 oraz od 07 stycznia 1991r. do 08 kwietnia 1993. wynosi 15 lat 10 miesięcy i 4 dni. Wobec tego jest to okres wystarczający, by przyznać ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okresów sprawia, że wnioskodawca spełnił przesłankę legitymowania się 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Dodatkowo wskazać należy, iż w ocenie Sądu także pozostałe okresy zatrudnienia, w których ubezpieczony wykonywał prace ubojowca, ubojowca – rozbieracza należy zakwalifikować jako prace, o jakich mowa w wykazie A dział X poz. 8 stanowiącym załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia a zatem prace wykonywane w warunkach szczególnych, choć już wskazany wyżej okres był wystarczający do spełnienia przesłanki ustawowej z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 04 sierpnia 2016r. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 lipca 2016 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym skarżący złożył skutecznie w organie rentowym wniosek o przedmiotowe świadczenie).

Ponadto działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego pozwolił na miarodajną ocenę charakteru pracy wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach wobec braku legitymowania się przez ubezpieczonego świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

SSO Monika Popielińska